

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1982-1983

25 MEI 1983

WETSONTWERP

tot wijziging van artikel 1 van de wet
van 15 maart 1874 op de uitleveringen

AMENDEMENTEN VOORGESTELD DOOR DE REGERING

Artikel 1

1) In de eerste paragraaf, het woord « Koning » vervangen door het woord « Regering ».

VERANTWOORDING

Artikel 1, § 1, van het wetsontwerp bepaalt dat de Koning de uitlevering kan toestaan. In de huidige stand van zaken wordt deze bevoegdheid opgedragen aan de Regering. De wijziging in deze bevoegdheid werd aangebracht in navolging van het advies van de Raad van State. Het advies op dit punt was echter niet met redenen omkleed.

De Regering is van oordeel dat het niet aangewezen is de Koning te belasten met een bijkomende repressieve taak. In de ons omringende democratische landen wordt de uitleveringsbevoegdheid niet toegekend aan het staatshoofd maar aan de Regering of een lid ervan.

Bovendien is de uitlevering, m.b. in politieke zaken, een daad die de Regering verricht onder haar uitsluitende verantwoordelijkheid (Trousse en Vanhalewijn, Uitlevering en Internationale rechtshulp in strafzaken, APR, n° 321).

2) In de Nederlandse tekst, het eerste lid van § 2 van dat artikel vervangen door de volgende tekst :

« § 2. Grond voor uitlevering kunnen alleen die feiten opleveren welke luidens de Belgische en de buitenlandse wet strafbaar zijn met een vrijheidsstraf waarvan de maximumduur gelijk is aan of groter is dan een jaar. »

VERANTWOORDING

De voorgestelde nederlandse lezing is die welke door de Raad van State in overweging is gegeven in zijn advies van 27 augustus 1979.

Deze lezing doet beter uitkomen dat de vereiste inzake strafmaat het maximum ervan betreft.

Zie :

531 (1982-1983) :

— N° 1 : Wetsontwerp.

— N°s 2 tot 4 : Amendementen.

Chambre des Représentants

SESSION 1982-1983

25 MAI 1983

PROJET DE LOI

modifiant l'article 1^{er} de la loi du 15 mars 1874
sur les extraditions

AMENDEMENTS PRÉSENTÉS PAR LE GOUVERNEMENT

Article 1

1) Au paragraphe 1^{er}, remplacer le mot « Roi » par le mot « Gouvernement ».

JUSTIFICATION

L'article 1^{er}, § 1^{er}, du projet de loi dispose que le Roi peut accorder l'extradition. Cette compétence est à présent transférée au Gouvernement. La modification avait été apportée sur avis du Conseil d'Etat, avis toutefois non motivé.

Le Gouvernement estime qu'il n'est pas indiqué de charger le Roi d'une tâche répressive supplémentaire. Dans les pays démocratiques voisins, l'extradition ne relève pas du chef de l'Etat mais du Gouvernement ou de l'un de ses membres.

En outre, et plus spécialement lorsqu'il s'agit d'affaires politiques, l'extradition est un acte accompli sous la seule responsabilité du gouvernement (Trousse et Vanhalewijn, Uitlevering en internationale rechtshulp in strafzaken, APR, n° 321).

2) Dans le texte néerlandais, remplacer l'alinéa 1^{er} du § 2 de cet article par ce qui suit :

« § 2. Grond voor uitlevering kunnen alleen die feiten opleveren welke luidens de Belgische en de buitenlandse wet strafbaar zijn met een vrijheidsstraf waarvan de maximumduur gelijk is aan of groter is dan een jaar. »

JUSTIFICATION

La version néerlandaise proposée est celle qui avait été retenue par le Conseil d'Etat, en son avis du 27 août 1979.

Cette version fait apparaître plus clairement que la condition relative au taux de la peine concerne la durée maximum de celle-ci.

Voir :

531 (1982-1983) :

— N° 1 : Projet de loi.

— Nos 2 à 4 : Amendements.

3) Paragraaf 3 van dat artikel vervangen door de volgende tekst :

« § 3. Indien het verzoek om uitlevering betrekking heeft op verscheidene afzonderlijke feiten die elk luidens de Belgische en de buitenlandse wet strafbaar zijn met een vrijheidsstraf, maar waarvan sommige niet voldoen aan het vereiste inzake strafmaat, kan de uitlevering ook voor die feiten worden toegestaan, zelfs indien alleen geldboete is opgelegd. »

VERANTWOORDING

De voorgestelde tekst verduidelijkt de vereisten waaraan moet zijn voldaan in de regeling van een bijkomende uitlevering.

Art. 2 (nieuw)

Een artikel 2 (nieuw) toevoegen, luidend als volgt :

« Art. 2. — Uitlevering kan niet worden toegestaan wanneer er ernstige redenen bestaan om aan te nemen dat het verzoek gedaan is met de bedoeling een persoon te vervolgen of te straffen op grond van zijn ras, godsdienst, nationaliteit of politieke gezindheid, dan wel dat de positie van de betrokkene om een van deze redenen ongunstig dreigt te worden beïnvloed. »

VERANTWOORDING

Deze tekst is geïnspireerd op artikel 3.2 van het Europees Verdrag betreffende uitlevering van 13 december 1957, waarbij wordt bepaald dat uitlevering niet wordt toegestaan « indien de aangezochte Partij ernstige redenen heeft aan te nemen dat het verzoek tot uitlevering voor een niet-politiek delict is gedaan met de bedoeling een persoon te vervolgen of te straffen op grond van zijn ras, godsdienst, nationaliteit of politieke gezindheid, dan wel dat de positie van de betrokkene om een van deze redenen ongunstig dreigt te worden beïnvloed ».

Dit « discriminatiebeding » of « beding van humanitair asiel » is een aanvulling van het uitleveringsverbod waarin het Verdrag voorziet indien het strafbaar feit « door de aangezochte Partij als een politiek delict of als een met een dergelijk delict samenhangend feit wordt beschouwd » (art. 3.1).

In het interne recht wordt door artikel 6 van de wet van 1 oktober 1833 voorgeschreven : « Er zal in deze traktaaten (betreffende de uitlevering) uitdrukkelijk worden bepaald dat de vreemdeling niet zal vermogen vervolgd of gestraft worden voor enig staatkundig misdrijf voor de uitlevering begaan, noch voor enige daad met een dergelijk misdrijf in verband staande, noch voor gene der misdaden of vergrijpen bij de tegenwoordige wet niet voorzien, zo niet worden iedere uitlevering, iedere voorlopige aanhouding verboden ».

Hoewel een ruime opvatting van het politiek delict in het internationaal strafrecht reeds de mogelijkheid biedt om uitlevering te weigeren in het merendeel van de gevallen waarin voor een schending van de rechten van de mens door de verzoekende staat kan worden gevreesd, wil het onderhavige amendement deze regel bevestigen door uitdrukkelijk te verbieden een persoon uit te leveren aan een land ten aanzien waarvan er ernstige redenen bestaan om aan te nemen dat het gerecht niet onpartijdig zal optreden, zulks ongeacht de aard — politiek of niet politiek — van het misdrijf waarop het verzoek tot uitlevering steunt.

De Kamer van inbeschuldigingstelling die de Regering van advies moet dienen, zal dus in ieder afzonderlijk geval onderzoeken, ook wanneer het gaat om een « gemeenrechtelijk » misdrijf, of er ernstige redenen bestaan om aan te nemen dat het verzoek gedaan is met de bedoeling een persoon te vervolgen of te straffen op grond van zijn ras, godsdienst, nationaliteit of politieke gezindheid, dan wel dat de positie van de betrokkene om een van deze redenen ongunstig dreigt te worden beïnvloed.

De Minister van Justitie,

J. GOL

3) Remplacer le § 3 de cet article par ce qui suit :

« § 3. Si la demande d'extradition vise plusieurs faits distincts punissables chacun, aux termes de la loi belge et de la loi étrangère, d'une peine privative de liberté mais dont certains ne remplissent pas la condition relative aux taux de la peine l'extradition peut aussi être accordée pour ces faits, même si ceux-ci ont uniquement été sanctionnés par des amendes. »

JUSTIFICATION

Le texte proposé précise davantage les conditions dans lesquelles le mécanisme de l'extradition accessoire doit être circonscrit.

Art. 2 (nouveau)

Insérer un article 2 (nouveau) rédigé comme suit :

« Art. 2. — L'extradition ne peut être accordée s'il existe des raisons sérieuses de croire que la demande a été présentée aux fins de poursuivre ou de punir une personne pour des considérations de race, de religion, de nationalité ou d'opinions politiques ou que, la situation de cette personne risque d'être aggravée pour l'une ou l'autre de ces raisons. »

JUSTIFICATION

Ce texte s'inspire de l'article 3.2 de la Convention européenne d'extradition du 13 décembre 1957, qui dispose que l'extradition ne sera pas accordée « si la Partie requise a des raisons sérieuses de croire que la demande d'extradition motivée par une infraction de droit commun a été présentée aux fins de poursuivre ou de punir un individu pour des considérations de race, de religion, de nationalité ou d'opinions politiques ou que la situation de cet individu risque d'être aggravée pour l'une ou l'autre de ces raisons ».

Cette « clause de discrimination » ou « clause d'asile humanitaire » complète l'interdiction faite par la Convention d'extrader si l'infraction « est considérée par la Partie requise comme une infraction politique ou comme un fait connexe à une telle infraction » (art. 3.1).

En droit interne, l'article 6 de la loi du 1^{er} octobre 1833 sur les extraditions dispose qu'il sera expressément stipulé dans ces traités (d'extradition) que l'étranger ne pourra être poursuivi ou puni pour aucun délit politique antérieur à l'extradition, ni pour aucun autre fait connexe à un semblable délit, ni pour aucun des crimes ou délits non prévus par la présente loi, sinon toute extradition, toute arrestation sont interdites ».

Si la conception large du délit politique en droit pénal international permet déjà de refuser l'extradition dans la plupart des cas où une violation des droits de l'homme est à craindre de la part de l'Etat requérant, l'amendement consacre cette règle en interdisant formellement de livrer une personne à un pays dont on a de sérieuses raisons de croire que la justice ne serait pas impartiale et ce qu'elle que soit la nature, politique ou non, de l'infraction qui motive la demande d'extradition.

La Chambre des mises en accusation appelée à donner un avis au Gouvernement devra donc examiner dans chaque cas, si bien qu'il ne s'agisse que d'une infraction « de droit commun » il y a des raisons sérieuses de croire que la demande a été présentée aux fins de poursuivre ou de punir une personne pour des considérations de race, de religion, de nationalité ou d'opinions politiques, ou que la situation de cette personne risque d'être aggravée pour l'une ou l'autre de ces raisons.

Le Ministre de la Justice,

J. GOL